

Karel Funk

ESOTERNÍ POZADÍ A MYSTERIA 28. ŘÍJNA 1918

**CO O NÁS PŘEDPOVĚDELO ZJEVENÍ SV. JANA? -
RANNÍ ČERVÁNKY SLOVANSKÉHO LIDSTVA?**

Mnohdy ani nepozorujeme, že každá generace nachází ve své době nové podněty a nové pohledy na minulost. K tomu jí však musí sloužit i znalost duchovního odkazu předků. Vydejme se proto na cestu k jednomu z pramenů naší nejednoduché státnosti. Poslyšme výzvu, abychom se i dnes či právě dnes pokusili znovu řešit trvalý problém - kdo jako národ jsme, jací jsme a kam a proč se ubíráme.

Před několika staletími, jak praví ústní tradice, se odebralo sedm slovenských bratří-kněží do Nové země, Ameriky. Založili zde město Filadelfia. Slovanského srdečného živlu bylo tehdy chladně cílevědomým a pragmatickým pionýrům Nové země a vyvražďovatelům domorodců třeba jako soli. V českých zemích se před staletími schylovalo k jiné, rovněž nenápadné misi na tentýž kontinent. O její náplň se již dávno před tím nepostaral nikdo jiný než Jan Amos Komenský. Jak? Nebyl jen biskupem Jednoty bratrské, ale propracoval svým duchovním světlem rosikruciánské učení a předal je v této nové podobě svému žáku, hraběti Zinzendorfovi. Přes něho se později přeneslo do právě se ustavujících "Spojených obcí severoamerických", jak se tehdy nazývaly. Přijali je i američtí presidenti George Washington a Thomas Jefferson - muži stojící u kořenů americké demokracie a kultury ducha. Z těchto dvou počínů, slovenského a českého, které se odehrály v našich dějinách před staletími, lze odvodit předivo souvislostí až do 20. století, ba snad dále. Zdá se totiž, že tu je i hlubší, snad až esoterní spojitost příčin a výsledků. Zda se následující úvahy budou jevit jako příjemné fantazírování sofistických konstrukcí, nebo jako pokus rozšifrovat působení duchovního světa do zemské úrovně, ba do úrovně našich národů, si jistě posoudí každý čtenář sám.

Sedm církví Janova evangelia a naše místo v nich.

K lepšímu pochopení dalšího si připomeňme, jak interpretuje dr. R. Steiner (a po něm jiní) závažné sdělení sv. Jana. Vývoj lidstva a jeho propracování duchovními vlivy probíhá v jednotlivých duchovně kulturních obdobích. V nich je vždy duchovní špičce určitého národa či rasy svěřen vůdčí úkol rozvinout podle plánu Prozřetelnosti nový stupeň lidského vývoje v nově se rodící kultuře. Počátkem každé kulturní epochy se vyvíjejí svěží síly pokroku a od jejího zenitu postupně degenerují a tvrdnou. V naší poatlantské historii má na sebe postupně navázat sedm kulturních podnětů. Slovem kultura je zde míněn i způsob zasvěcení, světový názor a celkový úkol dané doby a rasy či národa v lidské evoluci. Mnohdy přínosem kultury v tomto smyslu je jen menšina, bez ohledu na všeobecně zaostalou většinu. Kulminující kultura dává podněty a záležitosti na jedincích, kolik si z nich vezmou. Její esence zůstávají majetkem lidstva, byť by je vstřebala jen menšina.

Duchovní kultura dávné Indie byla naší první přestupní třídou od Atlantidy k novému cyklu. Pracovala na vývoji těla éterického. Měla dosud blíže ke světům původního Ducha, než k životu na hmotné zemi. Staří Indové se spíše toužili navracet

zpět do duchovní nirvánické kolébky, odkud lidstvo vyšlo. Vše okolo byla pro ně maja, klam. Byli jako novorozeně ještě příliš slabí na plný pozemský život.

Další impuls kultury perské byl žádoucím posunem k zemi. Peršan si byl již více vědom, že musí počítat se zevní skutečností. Věděl již, že svými duchovními silami nesmí usilovat jen o poznání, ale že tímto duchovním poznáním musí obdělávat zemi a dávat jí novou podobu. Ztrácel nirvánické vědomí a včleňoval se více do zemských sil a okolností. Duše Peršana vnímala více již tělem astrálním, citivým.

Následující třetí kultura, chaldejsko-egyptská, pracuje zejména v citivé (pocit'ující) složce duše. Ta sama o sobě je ještě bez kontroly, je snadno uchopitelná jak silami podvědomí, tak silami vyššími. U nevyvinutého člověka podléhá pudům a vášním. I poznávání zákonitostí přírody a kosmu se u Egypt'anů dělo více cítěním. Ve hvězdách již kněží nehledali jen božství, ale i zákony hvězd. Zemský svět již nebyl překážkou, ale včleňovali mu duchovnost, kterou našli například v geometrii či astronomii.

Duch řecko-latinský byl veden k vývoji rozumové části duše. Vše, co měl vykonat římský národ pro poslání Evropy, bylo určeno k tomu, aby se lidské Já mohlo rozumně uplatnit ve své roli. Proto mohli Římané vytvořit již i právní vztahy mezi lidskými Já. Tehdy bylo založeno soukromé právo jako důsledek další individualizace-ohraničení Já.

Anglo-sasko-germánská kultura jako pátá v pořadí se hrouží silně do zla a materialismu. Tento sestup má své oprávnění. Bylo nutno jej prožít, aby lidé našli z vlastní síly cestu zpět k duchovnosti. Naše Já tím má získat síly obrácení se ke spiritualitě. Pátá kultura tedy vyvíjí především vědomou složku duše, která je k této cestě vzhůru nutná. Ač jsme jiných národností, žijeme nyní nejvíce pod vlivem této kultury zemské i duchovní moudrosti. V jejích silách dosud žijeme. Všimněme si, jak národy, které byly nositeli kulturních impulsů, po splnění svého úkolu ztrácejí svoji duchovně dominantní úlohu a již jen přežívají v mrtvé slupce svých tradic. Nic nového pak již nepřinášejí.

Dnes ještě kulminuje přínos anglo-germánské kultury. A co čeká lidstvo dál? V budoucí šesté kultuře, slovanské, si má duše plně vědomě uvědomovat duchovní Já. Bude to sestup, zásah duchovního Já do vědomé duše, zazáření vyššího Já v duši. To má vést k dalšímu chápání Ježíše Krista jako živé substance, která má působit jako duchovní osobnost ve veškerém státním a sociálním bytí.

Sedmá kultura, zvaná Janem laodicejská, by měla být regresem dosavadního vývoje, sečtením všeho, čeho jsme se v něm naučili. Bude to čas maturitních zkoušek lidstva za dobu, čeho od dávné Indie dosáhlo. Nezralá část lidstva bude z vývoje vyloučena a bude dlouhé věky čekat na další evoluční možnost zcela od začátku. Kristem oživená část lidstva postoupí ve své éterizaci do vyšší oktávy tvůrčího života.

Jak to vše souvisí se Zjevením sv. Jana? Jan hovoří právě o těchto kulturách, pojednává-li o sedmi sborech, které nazývá církvemi. Každou tuto "církev" označuje názvem města, které souviselo se zrodem či náplní kultury. Listy, které Jan psal jednotlivým sedmi církvím do Efesu, Smyrny, Pergama, Thyatir, Sart, Filadelfie a Laodiceje, když u vytržení uslyšel hlas Páně, jsou vlastně poselstvím jednotlivým kulturám. Psal je v době rozvoje kultury čtvrté, řecko-římské. Jeho tři předcházející listy se tedy týkaly kultur již uplynulých, tři poslední listy teprve budoucích. Šestou z nich nazývá Filadelfskou. Zrod kultury je zde vždy označen zlomením pečeti Beránkovy. V šesté kultuře by Slované měli po přejití vichřic za své hříchy a absorbování západní moudrosti a rozmyslu rozvíjet vědoměji v duši cit lásky ze svého duchovního Já. Filadelfia znamená bratra milující. (Komenský zde měl svůj půvabný překlad - církev milobratrská.)

Srdce a lípa. Jsme kolébkou apokalyptikovy Filadelfské kultury?

Symboly mnohdy mluví jasně. Není asi náhodné, že nemáme ve svém symbolu či charakteristice ani draka staré Číny a Japonska, ani nilský kříž nebo oko boha Hora starých Egyptanů, ani svastiku či hexagram, ani hada jako starověký symbol nekonečnosti, ani růži a kříž rosikrucianů či trnovou korunu kolem srdce mučedníků, ani meč svatográlských rytířů (znesvěcený později křížáckými výpravami), ale prosté srdce. Esoterní charakter Anděla filadelfského času je hořící srdce, zanícené láskou k Bohu a k bližnímu. I to by měl být jednou cíl slovanského vývoje - uskutečnění všelidského sbratření v lásce, které by pak mělo prostoupit i okolní svět. Je to esoterním předurčením budoucí slovanské kultury, ku kterému se má nynější mladá slovanská rasa, zatím ještě velmi hašteřivá, postupně dopracovat. Naše nynější srdce - otevřenost, pohostinnost, je ještě tu slabé, tu výbušné, a náchylné k chorobám. A proč ještě srdce? Mariánský kult si u Slovanů podržel i svůj duchovně kosmický aspekt, který bude v plné hloubce pochopen a niterně rozvinut až v oné příští, šesté tj. slovanské kultuře. Éra muže - dobyvatele a objevitele již nebude stačit novým duchovním podmínkám. K pronikání do duchovních světů bude otevřenější ženské naladění. Ženství zemské i duchovní má vždy blíže k srdci. Konečně - můžeme, chceme-li, i v listu slovanského stromu, lípy, vidět tvar srdce, podobně jako ve tvaru lípy samé. Duchovní světy mluví často zcela jednoduchou symbolikou.

Spirituální politogenese našich národů?

Nahlédneme-li do knihy Oldřicha Janečka „Josef Prouza“, dočteme se, že psychografický (telepatický) záznam Josefa Prouzy klade otevření prapočátku dějin budoucí slovanské kultury symbolicky právě do města Filadelfia: "V zemské evoluci nastala doba, kterou předpokládal pisatel evangelia sv. Jana a pisatel Apokalypsy. Nastává čas filadelfské kultury slovanské, jejíž význam v evoluci světa má své božské a lidské poslání. Její prvky vycházejí z niterných sil srdce a mají v lidstvu rozvinouti slovanský impuls sbratření národů a ustaviti Boží království na Zemi, jehož projevem je svoboda a světový mír. Celému světu byl dán poukaz, že esoterně - to jest tajně - se zrodil zárodek epochy slovanské. Stalo se to tím, že samostatnost malých národů v Evropě, a současně i naše samostatnost, byla prohlášena společenstvím zúčastněných národů ve Filadelfii. Otec naší slovanské kultury, náš první prezident T. G. Masaryk, zlomil apokalyptickou pečeť v době vibrace Prithivi, zlomil pečeť šesté kultury tímto prohlášením sebeurčení národů, prohlášením samostatnosti kolébky slovanské kultury, vycházející z naší republiky.

Příčiněním profesora Masaryka byla v Americe založena Demokratická unie střední Evropy. Scházela se v Americe. Předsedou byl T. G. Masaryk... Deputace Unie byla přijata i presidentem Wilsonem. Dne 23. října 1918 v historicky památné Síni nezávislosti byl projednán a posléze vyhlášen souhrn porad a na nádvoří bylo Masarykem přečteno společné prohlášení, při němž podle historického vzoru zazněl Zvon nezávislosti.

Tímto historickým faktem počínal působiti impuls šesté kultury, která ve Zjevení sv. Jana se nazývá církví filadelfskou, leč slovo církev se nemůže brát ve smyslu církevním. Tím rozumíme pouze duchovní nauku šesté poatlantské kultury."

Semínka budoucího světového významu

Badatel dr. Oldřich Janeček k tomu vysvětluje: "Esoterním pozadím vzniku Československa v roce 1918 se dosud nikdo nezabýval. To, co se ve 20. století se Slovany odehrává, jsou zatím jen první signály a červánky budoucnosti. Tato proměna

do nového stavu se uskutečňuje pozvolna. Totiž nejprve na podvědomých cestách a teprve později vstupuje do vědomí a působí v novém kulturním impulsu. Neznamena to, že bychom měli filosofa, myslitele a politika T. G. Masaryka považovat za osobnost, která filosoficky programově hledala či hlásala cestu k 6. kultuře. Ovšem jeho literární dílo o Rusku a Evropě a jeho studie o Slovanství, jakož i politické dílo, vrcholící založením ČSR, byly zřejmě prvním vykročením českého a slovenského národa v tomto směru. První krůčky k tomu mají esoterně, podprahově začít už ve 20. století, vlastní rozvinutá šestá (filadelfská) kultura nastoupí až v roce 3573, až jarní bod rovnodennosti bude ve znamení Vodnáře. Do osudů lidstva vstoupí brzy ještě zcela nové děje. Nestáli jsme a nestojíme na prahu vodnářského věku, jak se dnes mnozí domnívají. Přesto stojíme na prahu nového věku, ale je to věk, v němž musíme nejprve najít nové spojení s duchovními světy, neboť toto spojení bylo ztraceno. V tomto "novém věku" (pozn.: není zde míněno hnutí New Age) se začlení do pozemských i nebeských dějů zcela nové události a prvky. Kéž bychom je nezaspali a nenechali bez povšimnutí. A teprve po tomto období, které je a bude velkým zápasem dobra a zla, začne se rýsovat konkrétně historický a duchovně vědecký, tj. dnes antroposofický přístup naší evropské kultury k budoucímu věku Vodnáře a ke kultuře filadelfské."

Podle Herdera, Solověva, Augustina Smetany i dr. Steinera se má jednou právě Slovanstvo stát zvláštním nositelem Kristova impulsu - lidem Kristovým. Kristus snesl k lidstvu i poprvé v dějinách sílu Logosu - Božího tvůrčího Slova. I vznik Slovanstva spadá do doby krátce po Kristově sestupu na Zem, jako by snad už tehdy byla vyšším řízením založena rasa, která po těžkém třibení nastoupí jednou, snad až to lidstvo bude nejvíce potřebovat, své místo.

Filadelfský zvon svobody pro budoucnost

Pokročíme však dál v naší esoterice dějin. Naše země je s Amerikou příznivě osudově spjata. Zatímco tedy slovenští kněží a učení J. A. Komenského stálo nepřímo u kolébky americké demokracie, splatila pozdější vlivná Amerika tento dluh malým slovanským zemím tím, že jim napomohla k jejich samostatnosti a k budoucí možnosti demokracie. Jeden kruh se uzavřel. Mužem, který si do Filadelfie přijel (po vytrvalém úsilí několika let) pro stvrzení této dějinné události, byl Tomáš Garrigue Masaryk. Neznamenal to tam nic menšího, než projednání, stvrzení a pro celý svět první oficiální vyhlášení samostatnosti středoevropských národů a tím jejich uvolnění k rozvoji demokracie a šíření samostatné osvěty, jakož i vymanění se z neslovanských, tj. germánských a uherských vlivů. Za místo tohoto vyhlášení, přelomového a symbolického i pro dalekou budoucnost Slovanů, bylo vyšším řízením zcela zákonitě vybráno město Filadelfie. To koreluje s názvem ze Zjevení sv. Jana, ale též poukazuje doslovným překladem k budoucímu určení Slovanů. Zdá se, že toto město mělo posloužit dějinnému vyplnění Janovy předpovědi pro Slovany, a k tomuto účelu bylo tehdy bezděčně, ale vyšším řízením, Slovanstvo založeno a takto pojmenováno. Bylo založeno v Nové zemi, kdy i toto označení poukazuje na Nový Jeruzalém, ke kterému jednou položí Slované základy. Anděl s přesýpacími hodinami, který Masarykovi opakovaně vstupoval do snu, byl patrně onen Anděl filadelfského času, jehož výzvě TGM porozuměl: - Dělej, dokud je čas. První krok - základ a předpoklad k velkému dílu Slovanstva, byl vykonán. Masarykův státotvorný a duchovně-demokratický odkaz by nás měl provázet ještě hodně dlouho.

Vznešený rod Filadelfí, potomci oněch sedmi bratří, odešel po získání naší samostatnosti a založení ČSR, z USA zpět na Moravu a Slovensko. Jakoby se vrátili po vyplnění tajného úkolu města, které jejich předkové založili. Potomci toho rodu dosud

žijí a o svých předcích vědí, ba ve Zvolenu jsou ještě uchovány jejich rodové erby. Další kruh se uzavřel.

Jsme tu, a co dál?

Nemylme se, slovanská kultura ve vnějším světě dosud nenastala. Je však třeba jí vytvářet už teď půdu. Její porodní bolesti budou přetěžké. I zlo se bude stupňovat a útočit, a jen pevné zakotvení v Kristu zde bude účinné. Stačí jen čtení, přednášky, cvičení či praktiky? Není to nic, neosloví-li nás ono "Vezmi kříž svůj a následuj Mne". Nesení kříže ze své plné svobody není pouze břímě, ale i radost z vyrovnávání vin. Nesení kříže je i centrálním úkolem lidstva. K zasvěcení se dochází dobrovolnou obětí. Kristus jako nové duchovní centrum vesmíru je pro vesmír totéž, co pro nás duchovní Já. V našem Já můžeme prožít Krista jako světové Já, praobraz našeho Já. Zde nepomohou nejrůznější zkratkovité metody jako výlety ven z těla, hypnóza, tarot, tzv. inkarnační regrese, honba za "vyššími vibracemi" ať už z krystalů, guruů či tzv. "meditační hudby" ani jiná komerční esoterika. Zlo klade stále větší odpor, a zejména zlo v každém z nás. Bez prohlédání klamů jen imitujeme duchovno. Plná síla člověka přichází, když lidské Já začíná být ze své morální síly tvořivé.

Nejásějme proto předčasně nad slovanskou epochou či věkem Vodnáře, když často ani nevíme, co to je. Náš úkol je jen v poctivé, tiché, trpělivé, dlouhodobé práci na sobě a svém sebepoznání v radosti, víře, naději a lásce nad tím, že se můžeme stávat lepšími lidmi pro druhé, stát se jejich zodpovědnými služebníky, propojovat Ducha a zemi, sjednocovat exoterní s esoterním. Pravdu si musíme vydobýt, nemůže být dána zvnějšku. A tím v nás možná začnou klíčit ty pravé slovanské výhonky a skutečně už dnes můžeme pomáhat slovanské budoucnosti a pociťovat závany vysoké blankytné kopule Kristova svobodného a otevřeného nebe.

„Nekonečností čekají na nás jiná slavnější jara, věčností hřmící písně vysvobození.“ (Otokar Březina)